

Εργαστήριο Σχολικής Ψυχολογίας

Τμήμα Ψυχολογίας

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΤΑ ΝΕΑ ΜΑΣ

Αγαπητοί και αγαπητές συνάδελφοι, συνεργάτες και φίλοι/φίλες,

Το Εργαστήριο Σχολικής Ψυχολογίας εντάσσεται στο πλαίσιο ανάπτυξης ενός πολυεπίπεδου μοντέλου διασύνδεσης θεωρίας, έρευνας, εκπαίδευσης και συμβουλευτικών ψυχολογικών παρεμβάσεων σε σχολεία, ιδρύματα και άλλα πλαίσια και οι δράσεις του υλοποιούνται σε συνεργασία με το ΠΜΣ «Σχολική Ψυχολογία». Σκοπός του Εργαστηρίου είναι η πρόληψη και προαγωγή της ψυχικής υγείας και ψυχικής ανθεκτικότητας στον χώρο του σχολείου και της οικογένειας, καθώς και η σύνδεση- συνεργασία του Πανεπιστημίου με σχολεία και φορείς της κοινότητας. Μέσα από τα ενημερωτικά μας δελτία, παρουσιάζονται συνοπτικά οι δράσεις του Εργαστηρίου κατά τη διάρκεια κάθε χρονικής περιόδου στο πλαίσιο των προσπαθειών μας να ανταποκριθούμε στις αναδυόμενες ανάγκες τόσο σε επίπεδο εκπαίδευσης όσο και σε επίπεδο παρεμβατικών δράσεων για την υποστήριξη όλων των μελών των σχολικών κοινοτήτων με έμφαση στις ευάλωτες ομάδες μαθητών/τριών σύμφωνα και με τις αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης. Στο παρόν ενημερωτικό δελτίο παρουσιάζονται οι δράσεις του Εργαστηρίου για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 και του ΠΜΣ «Σχολική Ψυχολογία».

Ειδικότερα σε επίπεδο παρέμβασης περιγράφονται οι δράσεις που υλοποιήθηκαν από την επιστημονική ομάδα του Εργαστηρίου για τη στήριξη των σχολικών κοινοτήτων μετά τις καταστροφικές πλημμύρες τον Σεπτέμβριο του 2023 στη Θεσσαλία. Επίσης περιγράφονται οι ποικίλες επιστημονικές, ερευνητικές και εκπαιδευτικές δράσεις που υλοποιήθηκαν σε συνεργασία με το ΠΜΣ «Σχολική Ψυχολογία» και την εμπλοκή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών.

Χρυσή (Σίσσυ) Χατζηχρήστου, Ph.D

Καθηγήτρια Σχολικής Ψυχολογίας

Διευθύντρια ΠΜΣ Σχολικής Ψυχολογίας

Διευθύντρια Εργαστηρίου Σχολικής Ψυχολογίας

Τμήμα Ψυχολογίας

Φιλοσοφική Σχολή

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

I) ΠΟΛΥΕΠΙΠΕΔΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

«ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ»: Δράση Δικτύωσης σχολικών μονάδων για την ενδυνάμωση σχολικών κοινοτήτων σε επίπεδο συστήματος (τάξη/σχολείο) και την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας σε δύσκολες περιόδους (2023-2024)

Στο πλαίσιο των πολυετών δράσεων του Εργαστηρίου Σχολικής Ψυχολογίας για τη στήριξη των σχολικών κοινοτήτων σε δύσκολες περιόδους, η επιστημονική ομάδα του Εργαστηρίου σχεδίασε και υλοποίησε την πολυεπίπεδη Δράση Δικτύωσης σχολικών μονάδων με τίτλο «Διαδρομές» για την ενδυνάμωση των σχολικών κοινοτήτων σε επίπεδο συστήματος (τάξη/σχολείο), την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας σε δύσκολες περιόδους, με έμφαση στις ευάλωτες ομάδες, αλλά και την ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών στον διττό τους ρόλο. Η Δράση εντάσσεται στις ευρύτερες ενέργειες του Εργαστηρίου Σχολικής Ψυχολογίας για την ψυχοκοινωνική στήριξη σχολικών κοινοτήτων στη Θεσσαλία μετά τις καταστροφικές πλημμύρες τον Σεπτέμβριο του 2023, ανταποκρινόμενοι στη σχετική πρόσκληση του ΥΠΑΙΘΑ σε συνεργασία με την Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Θεσσαλίας. Ειδικότερα οι πολυεπίπεδες ενέργειες που υλοποιήθηκαν για τη στήριξη των μελών των σχολικών κοινοτήτων μετά τις καταστροφικές πλημμύρες περιλάμβαναν τα ακόλουθα:

- Διεξαγωγή **διαδικτυακού επιμορφωτικού σεμιναρίου-webinar** ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών και στελεχών ΚΕΔΑΣΥ (14/09/2023) για την παροχή χρήσιμων πληροφοριών και κατευθύνσεων με τίτλο «Επιστροφή στο σχολείο και ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας στη σχολική κοινότητα μετά από μια φυσική καταστροφή (πλημμύρες)»
- **Ανάπτυξη και διάχυση δύο εγκεκριμένων εντύπων** για εκπαιδευτικούς και γονείς με

χρήσιμες επισημάνσεις/κατευθύνσεις για τη στήριξη παιδιών/εφήβων μετά από φυσικές καταστροφές (βλ. ενότητα Δημοσιεύσεις)

- **Δράση δικτύωσης σχολικών μονάδων για την ενδυνάμωση σχολικών κοινοτήτων σε επίπεδο συστήματος (τάξη/σχολείο) και την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας σε δύσκολες περιόδους με τίτλο «Διαδρομές»** που περιλάμβανε:

-Διαδικτυακή συνάντηση με τους/τις διευθυντές/τριες των σχολείων πληγέντων περιοχών για τη διερεύνηση των αναγκών των σχολικών κοινοτήτων ώστε να αξιοποιηθούν κατά τον σχεδιασμό της Δράσης «Διαδρομές».

-Σχεδιασμός/υλοποίηση της δράσης «Διαδρομές» (σχολεία Θεσσαλίας, Αττικής & άλλων περιοχών): Μετά την εκτίμηση αναγκών σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε η δράση «Διαδρομές» με σκοπό να αναδειχθούν τα στοιχεία εκείνα που το σχολείο ως σύστημα διαθέτει και διευκολύνουν την προσαρμογή και την ανάπτυξη των μελών του, λειτουργώντας προστατευτικά μέσα από ευκαιρίες που δίνονται στους/στις μαθητές/-τριες για να εξελιχθούν, να αναπτύξουν δεξιότητες και να ενδυναμωθούν ψυχολογικά και σε δύσκολες περιόδους.

Δομή/Περιεχόμενο Δράσης:

- **Ανάπτυξη και εφαρμογή δραστηριοτήτων στην τάξη**, οι οποίες εντάσσονται στις ενότητες: α) Συνεκτικότητα-Στοχοθεσία (Σύνδεση των μελών της ομάδας-τάξης και αναγνώριση των θετικών στοιχείων του εαυτού και της ομάδας/τάξης τους), β) Διαχείριση δύσκολων συναισθημάτων-Στρατηγικές διαχείρισης αγχογόνων καταστάσεων (Αναγνώριση και διαχείριση δύσκολων συναισθημάτων όπως θλίψη, θυμός, άγχος), γ) Διαχείριση συγκρούσεων-Επίλυση προβλήματος και δ) Ολοκλήρωση/Ανασκόπηση και Μελλοντικοί στόχοι.
- **Εξ αποστάσεως επιμόρφωση και εποπτεία** για κάθε θεματική ενότητα που περιλάμβαναν παρουσίαση θεωρητικού πλαισίου και δραστηριοτήτων για εφαρμογή στην τάξη και εποπτεία σε μικρές ομάδες. Επίσης, υλοποιήθηκε μια τελική συνάντηση, όπου εκπαιδευτικοί παρουσίασαν τα έργα της τάξης τους.
- **Παροχή εγκεκριμένου από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής εκπαιδευτικού υλικού με δραστηριότητες και αναλυτικές οδηγίες** (στόχοι, κατευθύνσεις για εφαρμογή και άξονες συζήτησης) για εφαρμογή στην τάξη.
- **Δικτύωση**: Η δικτύωση επιτυγχάνονταν μέσω των επιμορφώσεων, και μιας ειδικά διαμορφωμένης διαδικτυακής πλατφόρμας. Η πλατφόρμα απεικόνιζε μια πόλη, όπου κάθε ενότητα αντιστοιχούσε σε ένα σύμβολο (π.χ. Σχολείο: Συνεκτικότητα-Στοχοθεσία) (<https://pathways2city.sdtapps.online/s/pathways/page/welcome>). Οι εκπαιδευτικοί αναρτούσαν στην πλατφόρμα τα έργα της τάξης με την ολοκλήρωση κάθε ενότητας. Σκοπός ήταν οι τάξεις να «συνθέσουν» μια «πόλη» μέσα από τα έργα τους και να επιτευχθεί ανταλλαγή σκέψεων, ιδεών και καλών πρακτικών.
- **Αποτίμηση εφαρμογής**: Οι αναλύσεις των δεδομένων έδειξαν θετική αξιολόγηση των συμμετεχόντων για την επιμόρφωση και την αναγνώριση της αποτελεσματικότητας των δραστηριοτήτων. Ειδικότερα σύμφωνα με τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών, η Δράση συνέβαλε στη βελτίωση διαστάσεων του κλίματος στις τάξεις, οι μαθητές/τριες ανταποκρίθηκαν πολύ θετικά στις δραστηριότητες που εφαρμόστηκαν, ενώ θεώρησαν χρήσιμη και ωφέλιμη τη Δράση αναφέροντας την επιθυμία τους για τη συνέχισή της (βλ. ενότητα Δημοσιεύσεις).
- **Έκδοση Λευκώματος**: Με την ολοκλήρωση της Δράσης εκδόθηκε ειδικό Λεύκωμα όπου παρουσιάζονται αναλυτικά η Δράση «Διαδρομές», συνοπτικά αποτελέσματα της αποτίμησης αλλά και έργα/σχόλια των τάξεων που συμμετείχαν (https://schoolpsychlab.psych.uoa.gr/fileadmin/depts/psych.uoa.gr/schoolpsychlab/uploads/leukoma_diadromes_2024.pdf)
- **Διάχυση Δράσης**: Το Λεύκωμα αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Εργαστηρίου και του ΠΜΣ Σχολική Ψυχολογία, έγιναν σχετικές εισηγήσεις στο πλαίσιο συμποσίων σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά συνέδρια, ενώ η Δράση αναρτήθηκε και στον κόμβο επικοινωνίας του ΕΚΠΑ (<https://hub.uoa.gr/school-psychology-laboratory-of-the-nkua/>).

Σε συνέχεια της Δράσης Διαδρομές σχεδιάστηκε και υλοποιείται η Δράση «Διαδρομές II / 2024-2025-Δράση Δικτύωσης εκπαιδευτικών κοινοτήτων/φορέων για την προαγωγή του θετικού κλίματος και την ενίσχυση των θετικών συμπεριφορών και σχέσεων στη σχολική κοινότητα το Εργαστήριο Σχολικής Ψυχολογίας συνεργάζεται με σχολεία και φορείς για τη συνδιαμόρφωση και εφαρμογή ενός μοντέλου παρέμβασης μεταξύ φορέων (Πανεπιστημίου, ΚΕΔΑΣΥ, Σχολικών κοινοτήτων) που αποσκοπεί στην πρόληψη δυσλειτουργικών συμπεριφορών μέσα από την ενίσχυση του σχολικού κλίματος και των θετικών συμπεριφορών. Η παρούσα δράση (Διαδρομές II).

Βασίζεται σε ένα γενικότερο μοντέλο που εφαρμόζεται από την επιστημονική ομάδα του Εργαστηρίου Σχολικής Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ για την ψυχική ευεξία στη σχολική κοινότητα, όπου συνδυάζονται οι σύγχρονες θεωρητικές τάσεις, η εμπειρική τεκμηρίωση, αλλά και τα σύγχρονα δεδομένα και προσεγγίσεις. Στη Δράση συμμετέχουν Σχολεία Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Α' Β' και Γ' Τάξεις Γυμνασίου, Α' τάξη Λυκείου ως μεταβατική τάξη) και σχολεία πρωτοβάθμιας (μόνο ΣΤ' δημοτικού ως μεταβατική τάξη) από τους νομούς Αττικής, Αργολίδας, Κορίνθου, Δωδεκανήσων (Ρόδος) και Λασιθίου.

II) ΕΠΕΤΕΙΑΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΠΜΣ ΣΧΟΛΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Επετειακή εκδήλωση για τα 30 χρόνια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Σχολική Ψυχολογία» και τα 25 χρόνια του Εργαστηρίου Σχολικής Ψυχολογίας του Τμήματος Ψυχολογίας, Ε.Κ.Π.Α. πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 01 Μαρτίου 2024 στο κτήριο «Κωστής Παλαμάς». Χαιρετισμό απηύθυνε ο Πρύτανης του Ε.Κ.Π.Α. Καθηγητής κ. Γ. Σιάσος, ο Πρόεδρος του Τμήματος Ψυχολογίας Καθηγητής κ. Σ. Τάνταρος και η Διευθύντρια του Π.Μ.Σ. «Σχολική Ψυχολογία» και του Εργαστηρίου Σχολικής Ψυχολογίας Καθηγήτρια κ. Χ. Χατζηχρήστου. Ακολούθησε ομιλία της κ. Χ. Χατζηχρήστου με τίτλο: «Π.Μ.Σ. «Σχολική Ψυχολογία» και Εργαστήριο Σχολικής Ψυχολογίας: Μία διαχρονική πορεία συνεργασίας, διασύνδεσης και εξέλιξης» και παρουσίαση του επετειακού λευκώματος. Στη συνέχεια έγιναν παρεμβάσεις από τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ. «Σχολική Ψυχολογία», Καθηγητή κ. Σ. Τάνταρο, Καθηγήτρια κ. Αικ. Γκαρή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια κ. Δ. Φιλιππάτου και Επίκουρη

Καθηγήτρια κ. Α. Λαμπροπούλου και από την Υπεύθυνη της Πρακτικής Άσκησης, Δρ. Β. Νικολοπούλου, Ε.ΔΙ.Π.

Παρεμβάσεις έγιναν και από τους και τις αποφοίτους του Π.Μ.Σ. «Σχολική Ψυχολογία» κ. Θ. Υφαντή (Δρ. Σχολικής Ψυχολογίας, Επιτροπή Διεπιστημονικής Υποστήριξης 2ου ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. Δ' Αθήνας), κ. Α. Καπετάνιου (Προϊσταμένη 2ου Κέντρου Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης Δ' Αθήνας), κ. Α. Μουταβελή (Δρ. Ειδικής Αγωγής, Σύμβουλο Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής & Ενταξιακής Εκπαίδευσης) και κ. Δ. Αθανασίου, (Υποψ. Δρ. Σχολικής Ψυχολογίας, Επιτροπή Διεπιστημονικής Υποστήριξης Ανατολική Αττική). Η εκδήλωση έκλεισε με μουσικά αποσπάσματα από τους κ. Π. Γεωργοπάλη (φλάουτο) και κ. Γ. Σταθέα (βιολί), μεταπτυχιακούς φοιτητές του Π.Μ.Σ. «Σχολική Ψυχολογία». Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν μέλη του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού του Τμήματος Ψυχολογίας, απόφοιτοι και μεταπτυχιακοί

φοιτητές και φοιτήτριες του Π.Μ.Σ. «Σχολική Ψυχολογία».

Στην επετειακή εκδήλωση αναδείχθηκε η πορεία, η εξέλιξη και η προοπτική της σχολικής ψυχολογίας σε ένα κλίμα συγκίνησης όπως αποδόθηκε στο περιεχόμενο των ομιλιών. Επίσης, η εκδήλωση αποτέλεσε σημαντική ευκαιρία και τόπο συνάντησης ακαδημαϊκών, επαγγελματιών και μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών που μοιράζονται γνώσεις και εμπειρίες συνδεδεμένες με δράσεις και εφαρμογές της σχολικής ψυχολογίας στη σχολική κοινότητα (<https://hub.uoa.gr/event-of-postgraduate-programme-school-psychology-of-the-department-of-psychology/>).

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ & ΤΕΧΝΕΣ ΝΕΑ & ΑΝΑΚΑΙΝΩΣΙΣ
Ε.Κ.Π.Α.: Επετειακή εκδήλωση του Π.Μ.Σ.
«Σχολική Ψυχολογία» του Τμήματος Ψυχολογίας

ΕΡΕΥΝΑ

Ερευνητικά προγράμματα του Εργαστηρίου Σχολικής Ψυχολογίας με εμπλοκή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών

Ελληνικά

- Κοινωνική δικαιοσύνη στη σχολική κοινότητα: Σύνδεση θεωρίας, εκπαίδευσης, έρευνας και πρακτικής εφαρμογής
- Αντιλήψεις γονέων και εφήβων για συμπεριφορές αγνόησης των γονέων προς τα παιδιά τους εξαιτίας της χρήσης του κινητού (parental phubbing) και η σχέση τους με τη γονικότητα και ψυχοκοινωνικές διαστάσεις σε ατομικό και συστημικό επίπεδο
- Αντιλήψεις εκπαιδευτικών για τη συμπερίληψη και η σχέση τους με ψυχοκοινωνικές διαστάσεις με έμφαση στη θετική ψυχολογία

Διεθνή

- «A compensated study to understand teacher resilience during the post-pandemic recovery» (Επιστ. Υπ. Associate Prof. Chunyan Yang, University of California, Berkeley, US (2024-...))
- School cultural congruity and parent engagement (Επιστ. Υπ. Prof. Shane Jimerson, Santa Barbara University, US). 2022-23

III) ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Εισηγήσεις στο πλαίσιο των δράσεων του Εργαστηρίου και της διασύνδεσης με ΠΜΣ «Σχολική Ψυχολογία»

Εθνικά συνέδρια

A) Κατά τη διάρκεια του 7ου Πανελληνίου Συνεδρίου Αναπτυξιακής Ψυχολογίας, 17-20 Οκτωβρίου 2024, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα διοργανώθηκε συμπόσιο από την διευθύντρια του Εργαστηρίου Σχολικής Ψυχολογίας με τίτλο **«Εφαρμογές της κοινωνικής δικαιοσύνης στη σχολική κοινότητα: Διασύνδεση Πανεπιστημίου-Σχολικών μονάδων για τη στήριξη σχολικών κοινοτήτων με βάση αναδυόμενες ψυχοκοινωνικές ανάγκες σε δύσκολες περιόδους και ανάδειξη καλών πρακτικών»**. Στο συμπόσιο συμμετείχαν με εισηγήσεις μέλη του Εργαστηρίου και φοιτητές/ριες του ΠΜΣ «Σχολική Ψυχολογία». Ειδικότερα έγιναν οι ακόλουθες εισηγήσεις:

- Χατζηχρήστου, Χ., Υφαντή, Θ., Λαμπροπούλου, Α., Αθανασίου, Δ., Νικολοπούλου, Β., Λιανός, Π., & Γιαννακοπούλου, Α. (2024). Πολυεπίπεδη προσέγγιση για την προαγωγή της ψυχικής ανθεκτικότητας σε επίπεδο ατόμου και συστήματος και τη διασύνδεση σχολικών κοινοτήτων.
- Φεφλέ, Δ. Ν., Γραμματικά, Ξ., Ρουμελιώτη, Ε. Α., Τέλια, Α., & Χατζηκωνσταντινίδου, Μ.Ε. Πρακτικές Κοινωνικής δικαιοσύνης σε σχολικά πλαίσια Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- Δουρδούμας, Δ., Συνοδινού, Α., Ψαράκη, Μ., Μαραμαθάς, Α., & Γεωργέλου, Δ. Εφαρμογές της κοινωνικής δικαιοσύνης σε σχολικά πλαίσια Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

B) Στο πλαίσιο του 8ου Πανελλήνιου Συνεδρίου Συμβουλευτικής Ψυχολογίας και 3ου Πανελλήνιου Συνεδρίου Θετικής Ψυχολογίας, 9-12 Νοεμβρίου 2023, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα, διοργανώθηκε προσκεκλημένο συμπόσιο με τίτλο **«Προστατευτικοί παράγοντες και θετική συμπεριφορά στο σχολείο: Ερευνητικά δεδομένα και εφαρμογές για την προαγωγή της ευεξίας στη σχολική κοινότητα»** με πρόεδρο την διευθύντρια του Εργαστηρίου καθ. Χ. Χατζηχρήστου. Στο συμπόσιο συμμετείχαν μέλη του Εργαστηρίου με τις ακόλουθες εισηγήσεις:

- Χατζηχρήστου, Χ., & Υφαντή, Θ. Σύγχρονες προσεγγίσεις για τη διευκόλυνση της προσαρμογής μαθητών/τριών και την πρόληψη προκλητικών συμπεριφορών στη σχολική κοινότητα
- Λαμπροπούλου, Α. Η φιλία ως προστατευτικός παράγοντας στην εκδήλωση επιθετικών συμπεριφορών στο σχολείο
- Λιανός, Π. Η επιθετική συμπεριφορά των εφήβων στο σχολείο σε σχέση με ατομικούς, οικογενειακούς και κοινωνικούς παράγοντες
- Φιλιππάτου, Δ., & Αρχολέκα, Β. Μαθησιακές εμπειρίες, βιώματα και ακαδημαϊκά συναισθήματα μαθητών με ΜΔ: Ποιοτική διερεύνηση της σχέσης τους με τη ψυχοκοινωνική προσαρμογή και ευεξία των μαθητών

Διεθνή συνέδρια

Στο πλαίσιο του 45th International School Psychology Association Conference, July 3-6, 2026, Riga, Latvia έγινε η προφορική ανακοίνωση

- Hatzichristou, C., Lampropoulou, A., Yfanti, T., Athanasiou, D., & Nikolopoulou, V. Post-flooding approach to promote resilience and school community connections

Στο πλαίσιο του 44th International School Psychology Association Conference, July 5-9, 2023, Bologna, Italy, διοργανώθηκαν τα ακόλουθα με τη συμμετοχή μελών του Εργαστηρίου και μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών του ΠΜΣ Σχολική Ψυχολογία:

A) Συμπόσιο με τίτλο **«An integrative approach for linking training, supervision, research and practice: Critical aspects and implications»** με πρόεδρο την διευθύντρια του Εργαστηρίου Σχολικής Ψυχολογίας, καθ. Χ. Χατζηχρήστου που περιλάμβανε τις ακόλουθες εισηγήσεις:

- Arvanitakis, L. Resilience and teacher perceptions regarding the inclusion of students with Special Educational Needs
- Gkatzonis, A. Teachers' perceptions of multicultural preparedness and multicultural self-efficacy in Greek educational settings
- Georgouleas, G. Lampropoulou, A., Yfanti, T., Georganti, A., Nikolopoulou, V., & Hatzichristou, C. Linking school psychology training, supervision and provision of school psychological services in the school community

B) Συμπόσιο με τίτλο «Tailoring interventions to respond to student needs: the provision of school psychological services in diverse contexts» που περιλάμβανε τις ακόλουθες εισηγήσεις:

- Georgakakou-Koutsonikou, N. & Chatzichristou, G. Returning to the new “normal”: An example of a tiered approach to support a secondary school in Greece.
- Georgopalis, P. The subjective well-being of refugee children attending music groups: a qualitative case study.
- Paragiou, E., Vathi, M., Kapelle, G., & Lianos, P. University- and community-based school mental health services collaboration: Implementation of a first tier SEL program in a Greek elementary school.

Γ) Συμπόσιο με τίτλο: «Cultural differences across School Psychology: Graduate students' perspective» που περιλάμβανε τις ακόλουθες εισηγήσεις:

- Castro, L., Karamousoulis, M., Delivorias, P., Delmando de Freitas, D., Kaur, L., & Malucelli, T. Job opportunities and career pathways in cross-cultural contexts.
- Gentili Perez, M., Paragiou, E., Mittelstet, A., Holland, S., Kaur, L., Ascari, B., Dini, C., Corridore, S., & Russo, A. A closer look at school psychology training across nations.

- Petsis, L., Georgopalis, P., Papastavrou, Z., Papazisi, C., Paraschi, D., Arapantzi, L., & Karamousoulis. (2023). Contextual parameters for student psychosocial and learning adjustment in school: School culture and system dynamics.
- Vathi, M., Lorenzetti, L., Holland, S., & Dini, C. (2023, July 05-08). The role of school psychologist internationally: Challenges and future directions.

Δ) Επίσης διοργανώθηκε ειδική θεματική ενότητα με τίτλο: **«Graduate student special session: Fostering international involvement and collaboration»**

Διοργάνωση/παρουσίαση: Hatzichristou Chryse, Ph.D & Danai Athanasiou, PhD Candidate in School Psychology, National and Kapodistrian University of Athens, Carrie Lorig, Doctoral student, Georgia State University, Atlanta, United States & Constanza Din, University of Bologna, Italy

IV) ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

Στο πλαίσιο του 44th International School Psychology Association Conference, July 5-9, 2023, Bologna, Italy, βραβεύτηκαν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες Σχολικής Ψυχολογίας των πανεπιστημίων: University of Bologna, University of California, Santa Barbara, Pontifical Catholic University of Campinas, Brazil και ΕΚΠΑ στο πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας (μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες Ελένη Παραγυιού, Μαρία Βάθη, Παρασκευάς Δεληβοριάς, Μάριος Καραμουσουλής).

Επίσης, βραβεύτηκαν οι Υποψ. Δρ. Δανάη Αθανασίου, chair of the ISPA Student Membership and Networking Committee και Carrie Lorig Phd Candidate, co-chair of the ISPA Student Membership and Networking Committee: διασύνδεση μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών σχολικής ψυχολογίας διαφόρων χωρών και στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών και συνεργατικών διεθνών δράσεων.

Cal Catterall Fund Award στη μεταπτυχιακή φοιτήτρια Ελένη Παραγυιού

VI) ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΔΗΓΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στο πλαίσιο συνεργασίας διεπιστημονικής ομάδας, με επιστημονικούς υπεύθυνους τον καθηγητή Κ. Δημόπουλο (Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου) και την καθηγήτρια Χ. Χατζηχρήστου (Τμήμα Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ) και σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, αναπτύχθηκε ο «Οδηγός Εκπαιδευτικού- Δράσεις ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας» που εντάσσεται στο Πρόγραμμα Σπουδών «Δράσεις Ενεργού Πολίτη» για το Νηπιαγωγείο, το Δημοτικό, το Γυμνάσιο και το Λύκειο (επιστ. υπεύθυνος έργου καθ.Κ.Δημόπουλος). Στην ομάδα εκπόνησης του Οδηγού συμμετείχαν τα μέλη του Εργαστηρίου Σχολικής Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ καθ. Χ. Χατζηχρήστου, Επικ. καθ. Α. Λαμπροπούλου, Δρ. Θ. Υφαντή και Δρ. Νίκη Γεωργακάκου.

Σκοπός του Οδηγού είναι η υποστήριξη των εκπαιδευτικών στη διαδικασία υλοποίησης δράσεων ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας ενισχύοντας σημαντικές δεξιότητες των μαθητών/τριών που σχετίζονται με την ιδιότητα του/της ενεργού πολίτη. Στις προτεινόμενες δράσεις του Οδηγού συνδέεται η θεωρητική γνώση των μαθημάτων με τα ζητήματα/θέματα ενεργού πολιτειότητας με ένα ευρύ φάσμα τομέων για την επίτευξη των δεκαεπτά στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ οργανωμένα στα ακόλουθα πεδία: Κοινωνική αλληλεγγύη-υποστήριξη ευπαθών ομάδων, Συνύπαρξη στην κοινότητα, Δικτύωση μέσα από συμμετοχικές δράσεις και πρωτοβουλίες παροχής βοήθειας σε δύσκολες καταστάσεις και αειφορικές προκλήσεις, Προαγωγή ποιότητας ζωής του γενικού πληθυσμού, Προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και υιοθέτηση πρακτικών Φιλοζωίας.

Αξιοποιώντας τη βιωματική εμπειρία που αποτελεί βασικό στοιχείο του σχεδιασμού και υλοποίησης των δράσεων, προάγεται η ενεργός εμπλοκή όλων των μαθητών/τριών και ενισχύεται η σχέση εκπαιδευτικών μαθητών/

τριών στα στάδια της μαθησιακής διαδικασίας και ενισχύεται η αίσθηση αυτοαποτελεσματικότητας με την υλοποίηση ομαδοσυνεργατικών δράσεων. Παράλληλα, καλλιεργούνται αξίες όπως η υπευθυνότητα, η αλληλεγγύη, η αποδοχή του νέου, ο σεβασμός του διαφορετικού, κ.λπ. Το Πρόγραμμα Σπουδών «Δράσεις Ενεργού Πολίτη» όπου εντάσσονται οι προτεινόμενες δράσεις του Οδηγού θα υλοποιηθεί από τη φετινή σχολική χρονιά (2024-2025) και απευθύνεται σε μαθητές και μαθήτριες τεσσάρων (4) ηλικιακών επιπέδων, Νηπιαγωγείο έως Γ' τάξη του Δημοτικού, Δ' έως ΣΤ' τάξη του Δημοτικού, Γυμνάσιο και Λύκειο .

Σε επιμορφωτική ημερίδα στις 13 Δεκεμβρίου 2024 που διοργάνωσε το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού παρουσιάστηκαν το Πρόγραμμα Σπουδών «Δράσεις Ενεργού Πολίτη» και η διαδικασία εφαρμογής από τον Πρόεδρο του ΙΕΠ επικ. καθ. Σ. Δουκάκη και οι αρχές, φιλοσοφία και το περιεχόμενο του Οδηγού Εκπαιδευτικού -Δράσεις Ενίσχυσης της Ενεργού Πολιτειότητας από τον καθ. κ. Κ. Δημόπουλο και την καθ. κ. Χ. Χατζηχρήστου και μέλη της διεπιστημονικής ομάδας. Η ημερίδα απευθυνόταν σε όλους τους/τις συμβούλους εκπαίδευσης πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των σχολείων της χώρας.

<https://hub.uoa.gr/tag/energus-politeiotita/>

VII) ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες του ΠΜΣ Σχολική Ψυχολογία εμπλέκονται ενεργά και συμμετέχουν σε όλες τις πολυεπίπεδες δράσεις του Εργαστηρίου σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Ειδικότερα στο πλαίσιο των διεθνών συνεργασιών εκπαίδευσης του ΠΜΣ «Σχολική Ψυχολογία» πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες δράσεις:

- Webinar με θέμα την Κοινωνική Δικαιοσύνη στην πρακτική της Σχολικής Ψυχολογίας με εισηγητή τον D. Shriberg, Ph.D. Professor of School Psychology, Indiana University.
- Webinar με θέμα την πρακτική εφαρμογή της Σχολικής ψυχολογίας (συνεργασία ΠΜΣ Σχολική Ψυχολογία, ΕΚΠΑ, Indiana University, US & Manchester University, UK).
- Μάθημα με τη συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών και των φοιτητριών του ΠΜΣ «Σχολική Ψυχολογία», υποψήφιων διδασκόντων από το Nova Southeastern University, CA με τον prof. Gene Cash και φοιτητών και φοιτητριών από το Texas State University (study abroad program) με την prof. Maria Czyzewska και την prof. Krista Howard, το οποίο πραγματοποιήθηκε στη Φιλοσοφική Σχολή του Ε.Κ.Π.Α. στις 5 Ιουνίου 2024 και περιλάμβανε εισηγήσεις από την Καθηγήτρια Σίσσυ Χατζηχρήστου και παρουσιάσεις μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών Σχολικής Ψυχολογίας με έμφαση στις καλές πρακτικές που αναδεικνύουν διαστάσεις της κοινωνικής δικαιοσύνης σε σχολικά/εκπαιδευτικά πλαίσια και βιωματική άσκηση.
- Βιωματικό εργαστήριο (workshop) με τίτλο Cross-cultural awareness and communication: Crossing pathways, το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Ναύπλιο στις 14 Ιουνίου 2024 με εισηγήτριες την Καθηγήτρια Σ. Χατζηχρήστου, την Επίκουρη Καθηγήτρια Α. Λαμπροπούλου και την Δρ. Ν. Γεωργακάκου. Οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες θεώρησαν ιδιαίτερα χρήσιμη τη δράση ειδικότερα σε σχέση με την ενίσχυση δεξιοτήτων διαπολιτισμικής κατανόησης και επάρκειας ως προς την επαγγελματική πρακτική σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα (<https://hub.uoa.gr/actions-of-the-msc-school-psychology-spring-semester-2024/>).
- Μάθημα με τη συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών του ΠΜΣ «Σχολική Ψυχολογία» και φοιτητών/τριών από το Mississippi State University το οποίο πραγματοποιήθηκε στη Φιλοσοφική Σχολή του Ε.Κ.Π.Α. στις 18 Δεκεμβρίου 2024 και βιωματική άσκηση με έμφαση σε διαστάσεις της κοινωνικής δικαιοσύνης και της πολιτισμικής κατανόησης σε σχολικά/εκπαιδευτικά πλαίσια.
- Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες του ΠΜΣ Σχολική Ψυχολογία εμπλέκονται ενεργά και συμμετέχουν σε όλες τις πολυεπίπεδες δράσεις του Εργαστηρίου σε τοπικό, εθνικό και διεθνές Μάθημα με τη συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών του ΠΜΣ «Σχολική Ψυχολογία» και φοιτητών/τριών από το Mississippi State University το οποίο πραγματοποιήθηκε στη Φιλοσοφική Σχολή του Ε.Κ.Π.Α. στις 18 Δεκεμβρίου 2024 και βιωματική άσκηση με έμφαση σε διαστάσεις της κοινωνικής δικαιοσύνης και της πολιτισμικής κατανόησης σε σχολικά/εκπαιδευτικά πλαίσια.

Εκδόσεις

Έντυπα

- Χατζηχρήστου, Χ., Υφαντή, Θ., Λαμπροπούλου, Κ., Νικολοπούλου, Β., Λιανός, Π., Γεωργουλέας, Γ., Αθανασίου, Δ., & Γιαννακοπούλου, Α. (2024). «Διαδρομές». Δράση δικτύωσης σχολικών μονάδων για την ενδυνάμωση σχολικών κοινοτήτων σε επίπεδο συστήματος (τάξη/σχολείο) και την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας σε δύσκολες περιόδους 2023-2024. Εργαστήριο Σχολικής Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ.

https://schoolpsychlab.psych.uoa.gr/fileadmin/depts/psych.uoa.gr/schoolpsychlab/uploads/leukoma_diadromes_2024.pdf

- Χατζηχρήστου, Χ., Υφαντή, Θ., Λιανός, Π., Λαμπροπούλου, Κ., Γεωργουλέας, Γ., Αθανασίου Δ., Φραγκιαδάκη Δ., (2023). Χρήσιμες επισημάνσεις για γονείς/κηδεμόνες για την ψυχοκοινωνική στήριξη των παιδιών μετά από την εμπειρία μιας φυσικής καταστροφής, (ηλεκτρονικό έντυπο). Εργαστήριο Σχολικής Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ.

<https://schoolpsychlab.psych.uoa.gr/fileadmin/depts/psych.uoa.gr/schoolpsychlab/uploads/5gon eis entipo goneon stiriksis sxoleiwn thessalias ekpa.pdf>

- Χατζηχρήστου, Χ., Υφαντή, Θ., Λαμπροπούλου, Κ., Γεωργουλέας, Γ., & Δ. Φραγκιαδάκη (2023). Κατευθύνσεις για την επιστροφή στο σχολείο και στην τάξη μετά από την εμπειρία μιας φυσικής καταστροφής, (ηλεκτρονικό έντυπο). Εργαστήριο Σχολικής Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ.

<https://schoolpsychlab.psych.uoa.gr/fileadmin/depts/psych.uoa.gr/schoolpsychlab/uploads/Fylla dio gia Scholeia plimmires.pdf>

- **Επετειακό Λεύκωμα - 30 Χρόνια ΠΜΣ "Σχολική Ψυχολογία", 25 Χρόνια Εργαστήριο Σχολικής Ψυχολογίας**

https://sch.psych.uoa.gr/fileadmin/depts/psych.uoa.gr/sch/uploads/epeteia koleukwma_new2_cmprd.pdf

Δημοσιεύσεις

• Ελληνικές

Λαμπροπούλου, Α., Υφαντή, Θ., Λιανός, Π., Χατζηχρήστου, Χ., Γεωργουλέας, Γ., Νικολοπούλου, Β., & Αθανασίου, Δ. (2024). «ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ»: Δράση δικτύωσης σχολικών μονάδων για την ενδυνάμωση σχολικών κοινοτήτων και την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας σε δύσκολες περιόδους. Παιδαγωγική Επιθεώρηση, 41(77),76-99

https://schoolpsychlab.psych.uoa.gr/fileadmin/depts/psych.uoa.gr/schoolpsychlab/uploads/leukoma_diadromes_2024.pdf

- **Διεθνείς**

Hatzichristou, C., Lampropoulou, A., Lianos, P., Yfanti, T., & Georgakakou-Koutsonikou, N. (2024). The evolution of a transnational approach for addressing cultural challenges and promoting well-being in the school community. In Hatzichristou, B. Nastasi & S, Jimerson (Eds.), Handbook of school psychology in a global context, (pp.255-271). Springer.

Hatzichristou, C., Georgakakou-Koutsonikou, N., & Lampropoulou, A. (2024). History of psychology in Greece. In M. Bullock & M. Stevens (Eds.). Handbook of international psychology, (pp. 427-432). Routledge.

Lianos, P., Lampropoulou, A., Hess, R., & Hatzichristou, C. (2024). Psychological adaptation of refugee children and adolescents. In C. Hatzichristou, B. Nastasi & S, Jimerson (Eds.). Handbook of school psychology in a global context, (pp.437-454). Springer.

Βιβλία

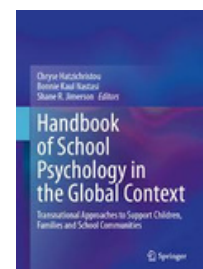
Χατζηχρήστου, Χ. (2024). *Σχολική ψυχολογία*. Gutenberg

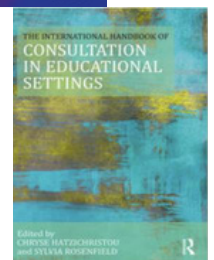
Επιμέλεια

- **Διεθνή**

Hatzichristou, C., Nastasi, B. K., & Jimerson, S. R. (2025). The handbook of school psychology in a global context. Springer.

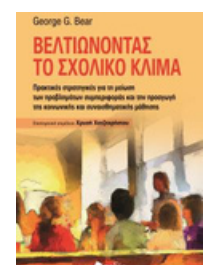
Hatzichristou, C., & Rosenfield, S. A. (Eds.). (2017). The international handbook of consultation in educational settings. Routledge.

Μετάφραση – Επιμέλεια

- **Ελληνικά**

Bear, G. (2024). Βελτιώνοντας το σχολικό κλίμα: Πρακτικές στρατηγικές για τη μείωση των προβλημάτων συμπεριφοράς και την προαγωγή της κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης (μετάφραση Α. Λαμπροπούλου. Επιμέλεια Χ. Χατζηχρήστου). ΠΕΔΙΟ.

Εργαστήριο Σχολικής Ψυχολογίας
Τμήμα Ψυχολογίας
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Επιστημονική Ομάδα Εργαστηρίου Σχολικής Ψυχολογίας

Διευθύντρια: Χρυσή (Σίσσυ) Χατζηχρήστου,
Καθηγήτρια Σχολικής Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Αικατερίνη Λαμπροπούλου, Επ. Καθ. Εφαρμοσμένης Σχολικής Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ

Θεοδώρα Υφαντή, Δρ. Σχολικής Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ
Γιώργος Γεωργουλέας, Υπ. Δρ Σχολικής Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ
Σπυριδούλα Μίχου, Δρ. Σχολικής Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ
Δανάη Αθανασίου, Υπ. Διδ. Σχολικής Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ
Βίκη Νικολοπούλου, ΕΔΙΠ, Ψυχολόγος, MSc, PhD, Τμήμα Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ
Γεωργακάκου-Κουτσουνίκου Νίκη, Δρ Κλινικής Ψυχολογίας
Αλεξάνδρα Γιαννακοπούλου, Σχ. Ψυχολόγος, Τμήμα Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ	 schoolpsychlab@psych.uoa.gr
 https://schoolpsychlab.psych.uoa.gr/	 https://www.facebook.com/schoolpsychlab/

Επεξεργασία κειμένου: Αικατερίνη Λαμπροπούλου
Γραφιστική επιμέλεια: Αλεξάνδρα Γιαννακοπούλου